

(ร่าง) ประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา
เรื่อง แนวทางการดำเนินงานคลังหน่วยกิตระดับอุดมศึกษา พ.ศ.

โดยที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๘ และพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๕(๓) มาตรา ๓๑ วรรคสอง และมาตรา ๔๐ วรรคหนึ่ง กำหนด (๑) ให้มีการจัดการศึกษาตลอดชีวิต ประกอบกับกฎกระทรวงมาตรฐานหลักสูตรการศึกษาระดับอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๕ ข้อ ๑๕ กำหนดหลักการการสะสมผลการเรียนรู้ให้กระทำได้โดยระบบคลังหน่วยกิต เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิตในระดับอุดมศึกษา จึงสมควรกำหนดแนวทางการดำเนินงานคลังหน่วยกิตระดับอุดมศึกษา

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๑๕ แห่งกฎกระทรวงมาตรฐานหลักสูตรการศึกษาระดับอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๕ คณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา ในการประชุมครั้งที่ .. / ๒๕๖๕ เมื่อวันที่ พ.ศ. ๒๕๖๕ จึงมีมติให้ออกประกาศแนวทางการดำเนินงานคลังหน่วยกิตระดับอุดมศึกษาไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ในประกาศนี้

“คลังหน่วยกิต” หมายถึง ระบบทะเบียนสะสมหน่วยกิตและผลการศึกษาสำหรับผู้เรียน ทั้งจากการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อาทิ หลักสูตรเพื่อรับปริญญา หลักสูตรฝึกอบรม การสร้างประสบการณ์ โดยมีหลักฐานที่เป็นองค์ประกอบในการเทียบหน่วยกิตรวบรวมไว้ด้วย

“การศึกษาในระบบ” หมายถึง การศึกษาที่กำหนดจุดมุ่งหมาย วิธีการศึกษา หลักสูตร ระยะเวลาของการศึกษา การวัดและประเมินผล ซึ่งเป็นเงื่อนไขของการสำเร็จการศึกษาที่แน่นอน

“การศึกษานอกระบบ” หมายถึง การศึกษาที่มีความยืดหยุ่นในการกำหนดจุดมุ่งหมาย รูปแบบ วิธีการจัดการศึกษา ระยะเวลาของการศึกษา การวัดและประเมินผล ซึ่งเป็นเงื่อนไขสำคัญของการสำเร็จการศึกษา โดยเนื้อหาและหลักสูตรจะต้องมีความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของบุคคลแต่ละกลุ่ม

“การศึกษาตามอัธยาศัย” หมายถึง การศึกษาที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองตามความสนใจ ศักยภาพ ความพร้อม และโอกาส โดยศึกษาจากบุคคล ประสบการณ์ สังคม สภาพแวดล้อม สื่อ หรือ แหล่งความรู้อื่นๆ

“ผลการเรียน” หมายถึง ความรู้ ทักษะ จริยธรรม และลักษณะบุคคลที่ได้จากการศึกษา ในระบบซึ่งสามารถแสดงในรูปของคะแนนตัวอักษร หรือแต่มีระดับคะแนนที่นำมาคิดคะแนนผลการเรียนหรือคำนวณแต่มีระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมได้

“ผลลัพธ์การเรียนรู้” หมายถึง ผลที่เกิดขึ้นแก่ผู้เรียนผ่านกระบวนการเรียนรู้ที่ได้จากการศึกษา ฝึกอบรม หรือประสบการณ์ที่เกิดขึ้นจากการฝึกปฏิบัติ หรือการเรียนรู้จริงในที่ทำงานระหว่างการศึกษ

“ผู้เรียน” หมายถึง ผู้ที่ลงทะเบียนสะสมหน่วยกิตกับสถาบันอุดมศึกษาของประเทศไทย

“คณะกรรมการ” หมายถึง คณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา

ข้อ ๒ การดำเนินงานคลังหน่วยกิตในระดับอุดมศึกษาตามประกาศฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

- (๑) ส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้เรียนมีการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยไม่กำหนดอายุและคุณวุฒิของผู้เรียน เป็นการเชื่อมโยงทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย
- (๒) ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถสะสมผลการเรียนและผลลัพธ์การเรียนรู้ที่ได้รับจากการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ไว้ในคลังหน่วยกิต

ข้อ ๓ คลังหน่วยกิต มีหลักการ ดังนี้

(๑) คลังหน่วยกิตประกอบด้วย คลังหน่วยกิตที่ดำเนินการโดยสถาบันอุดมศึกษา เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนสะสมผลลัพธ์การเรียนรู้ไว้ใช้ประโยชน์ได้ และคลังหน่วยกิตกลางที่ดำเนินการโดยสำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมเพื่อใช้ประโยชน์ในการพัฒนากำลังคนในระดับอุดมศึกษา ทั้งนี้ คลังหน่วยกิตที่ดำเนินการโดยสถาบันอุดมศึกษาต้องเชื่อมต่อกันได้กับคลังหน่วยกิตกลางในรูปแบบดิจิทัล

(๒) ผู้เรียนสามารถนำผลการเรียนและผลลัพธ์การเรียนรู้ มาเทียบหน่วยกิตและสะสมในคลังหน่วยกิตได้ตามประกาศว่าด้วยหลักเกณฑ์การเทียบโอนที่คณะกรรมการกำหนด

(๓) ผู้เรียนสามารถสะสมผลการเรียนและผลลัพธ์การเรียนรู้ ในคลังหน่วยกิตได้ตลอดชีวิตโดยไม่จำกัดอายุและคุณวุฒิของผู้เรียน รวมทั้งระยะเวลาในการสะสมหน่วยกิต และระยะเวลาในการเรียน ทั้งนี้ ต้องมีความทันสมัยต่อความก้าวหน้าในศาสตร์นั้นๆ

(๔) ข้อมูลหน่วยกิตที่สะสมไว้ในคลังหน่วยกิตเป็นของผู้เรียน และการดำเนินการใดๆ ต้องเป็นไปตามความประสงค์ของผู้เรียน

ข้อ ๔ การสะสมหน่วยกิตในคลังหน่วยกิตตามประกาศฉบับนี้ สามารถดำเนินการในรูปแบบต่างๆ ดังนี้

(๑) การเรียนรายวิชาและหลักสูตรต่างๆ ที่จัดการเรียนการสอนโดยสถาบันอุดมศึกษา

(๒) การเรียนที่ได้จากการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ที่ผ่านกระบวนการเทียบโอนโดยสถาบันอุดมศึกษาตามประกาศว่าด้วยหลักเกณฑ์การเทียบโอนที่คณะกรรมการกำหนด

ข้อ ๕ การสะสมหน่วยกิต มีหลักเกณฑ์และเงื่อนไข ดังนี้

(๑) ผู้เรียนสามารถลงทะเบียนสะสมหน่วยกิตในคลังหน่วยกิตในสถาบันอุดมศึกษา มากกว่าหนึ่งแห่งได้

(๒) การสะสมหน่วยกิตจากการลงทะเบียนเรียน ให้ผู้เรียนที่ลงทะเบียนเรียนในสถาบันอุดมศึกษาสามารถสะสมหน่วยกิตไว้ในคลังหน่วยกิตของสถาบันอุดมศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนได้ รวมถึงสะสมไว้ในสถาบันอุดมศึกษาที่มีบันทึกข้อตกลงร่วมกัน

(๓) การสะสมหน่วยกิตที่ได้จากการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย สถาบันอุดมศึกษาต้องดำเนินการประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้จากการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ตามประกาศว่าด้วยหลักเกณฑ์การเทียบโอนที่คณะกรรมการกำหนด

ข้อ ๖ การบันทึกผลการเรียน และผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนในคลังหน่วยกิต ให้ดำเนินการ ดังนี้

(๑) กรณีผู้เรียนได้รับหน่วยกิตจากการลงทะเบียนเรียนในรายวิชาหรือกลุ่มรายวิชาต่างๆ ของสถาบันอุดมศึกษา หรือจากสถาบันอุดมศึกษาที่มีบันทึกข้อตกลงร่วมกัน ให้บันทึกผลการเรียนตามระดับคะแนนตัวอักษรหรือแต่้ระดับคะแนนที่สอบได้

(๒) กรณีที่ผู้เรียนได้รับหน่วยกิตจากการเทียบโอนจากการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ให้บันทึกตามวิธีการประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้ โดยไม่กำหนดระดับคะแนนตัวอักษรหรือแต่้ระดับคะแนน และให้จัดทำหลักฐานข้อมูลประกอบการเทียบโอนบันทึกไว้ด้วย

ข้อ ๗ การนำหน่วยกิตที่สะสมไว้ในคลังหน่วยกิต เพื่อไปใช้ในการศึกษาเพื่อรับปริญญา ให้เป็นไปตามระเบียบการเทียบโอนของแต่ละสถาบันอุดมศึกษา โดยต้องสอดคล้องตามประกาศว่าด้วยหลักเกณฑ์การเทียบโอนที่คณะกรรมการกำหนด ทั้งนี้การให้ปริญญา หรือประกาศนียบัตรใดๆ ต้องเป็นไปตามระเบียบของสถาบันอุดมศึกษา

คลังหน่วยกิตกลางสามารถออกใบแสดงผลการศึกษา (Transcript) เพื่อใช้ในการแสดง การเรียนรู้ตลอดชีวิตในระดับอุดมศึกษา

ข้อ ๘ สถาบันอุดมศึกษาที่ประสงค์จะดำเนินการคลังหน่วยกิต ให้ดำเนินการ ดังนี้

(๑) ยื่นขอขึ้นทะเบียนต่อคณะกรรมการ โดยความเห็นชอบจากสภาสถาบันอุดมศึกษา

(๒) ให้สภาสถาบันอุดมศึกษากำหนดระเบียบคลังหน่วยกิต ที่ครอบคลุมตั้งแต่การรับ ผู้เรียนเข้ามาสะสมหน่วยกิต การสะสมหน่วยกิต (Credit Depository) จากผลการศึกษาในระบบ การศึกษานอก ระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย การเรียกใช้หน่วยกิต (Credit Reimbursement) รายละเอียดของผู้เรียน (Learner Attributes) รายละเอียดที่มาของหน่วยกิตที่สะสมไว้ (Credit Attributes) การทำให้มั่นใจว่า ข้อมูลและสารสนเทศเกี่ยวกับผู้เรียนและหน่วยกิตที่สะสมไว้มีคุณภาพ (Quality) มีความพร้อมใช้ (Availability) มีความมั่นคง (Security) และการยืนยันตัวตนของผู้เรียน (Authentication) แล้วจัดทำเป็น ข้อเสนอขอขึ้นทะเบียนที่มีรายละเอียดข้างต้นครบถ้วน เพื่อให้คณะกรรมการใช้พิจารณาขึ้นทะเบียน

(๓) สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมประกาศ รายชื่อสถาบันอุดมศึกษาที่ผ่านการขึ้นทะเบียนต่อสาธารณะ

(๔) ให้สถาบันอุดมศึกษาจัดทำรายงานผลการดำเนินงานเสนอต่อคณะกรรมการเป็น ประจำทุกปี

ข้อ ๙ การเปิดดำเนินการหลักสูตรในระบบคลังหน่วยกิตที่สถาบันอุดมศึกษาดำเนินการอยู่ หรือที่สถาบันอุดมศึกษาแจ้งให้สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมทราบ ตามประกาศกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เรื่อง แนวทางการดำเนินงานระบบ คลังหน่วยกิตระดับอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒ และ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๓ ให้ถือว่าเป็นการดำเนินการตาม ประกาศนี้แล้ว แต่ต้องดำเนินการขอขึ้นทะเบียน ภายใน ๓ ปี

ข้อ ๑๐ คณะกรรมการอาจกำหนดให้มีการกำกับดูแล ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงาน คลังหน่วยกิตของสถาบันอุดมศึกษา เพื่อให้มีคุณภาพและมาตรฐานตามเจตนารมณ์และแนวปฏิบัติของ ประกาศนี้ได้

ข้อ ๑๑ สถาบันอุดมศึกษาต้องตรวจสอบความถูกต้องและครบถ้วนของข้อมูลที่เก็บสะสมใน คลังหน่วยกิตก่อนส่งไปสู่คลังหน่วยกิตกลาง และรับผิดชอบต่อความเสียหายและเยียวยาผลกระทบที่จะเกิดขึ้น หากมีการกระทำใดๆ ที่เชื่อได้ว่าข้อมูลหน่วยกิตที่ส่งให้กับคลังหน่วยกิตกลางเป็นไป โดยไม่สุจริต หรือไม่มีความพร้อมตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๘(๒) คณะกรรมการสามารถเพิกถอนการขึ้นทะเบียน พร้อมประกาศให้สาธารณะทราบได้

ข้อ ๑๒ ในกรณีที่ไม่สามารถปฏิบัติตามประกาศดังกล่าวได้ หรือมีความจำเป็นต้องปฏิบัติ นอกเหนือจากที่กำหนดในประกาศนี้ ให้อยู่ในดุลยพินิจของคณะกรรมการที่จะพิจารณา และให้ถือคำวินิจฉัย ของคณะกรรมการนั้นเป็นที่สุด

ประกาศ ณ วันที่เดือนพ.ศ.

(ศาสตราจารย์เกียรติคุณกิตติชัย วัฒนานิก)

ประธานกรรมการ

คณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา